

Plan van Aanpak

Overleg Luchthavenbesluit Gilze-Rijen

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1. Ontwerp-Luchthavenbesluit.....	3
1.2. Bezoek Staatssecretaris.....	3
1.3. Verder overleg nodig.....	3
1.4. Bespreekpunten	3
1.5. Aanpak toezeggingen	4
2. Aanpak overleg.....	4
2.1. Gedragen besluit	4
2.2. Gezamenlijke intentie.....	4
2.3. Onafhankelijk voorzitter	4
2.4. Overleg omwonenden, gemeente en defensie.....	5
2.5. COVM	5
2.6. Beslisbevoegdheid.....	6
3. Onderwerpen overleg	6
3.1. Bespreekpunten	6
3.2. Toezeggingen defensie	8
Bijlage 1 Aanpak toezeggingen.....	10
Bijlage 2 Overzicht 35 ke contouren	14

Omwonenden, gemeente en defensie met elkaar in gesprek, zoals tijdens het werkbezoek van de secretaris van defensie 12 februari 2020.

“Een gedragen luchthavenbesluit vraagt om een gezamenlijke inspanning van alle betrokkenen. Ik wil graag mijn bijdrage leveren om dit proces te ondersteunen. Om een goede start te maken wil ik dit plan van aanpak met alle betrokkenen bespreken en een basis laten zijn om samen te werken naar een gedragen besluit”.

René Peerenboom, voorzitter overleg omwonenden, gemeente Gilze Rijen en Defensie.

1. Inleiding

1.1. Ontwerp-Luchthavenbesluit

In januari 2018 is de Milieueffectrapportage (MER) en het ontwerp-Luchthavenbesluit voor vliegbasis Gilze-Rijen gepubliceerd. Naar aanleiding van deze publicatie heeft defensie ongeveer 800 zienswijzen ontvangen. Tevens hebben omwonenden van de vliegbasis in juni 2018 een petitie bij de vaste commissie voor defensie ingediend met de titel “De geluidzone van de basis Gilze Rijen moet opnieuw”. Deze petitie heeft er toe geleid dat de tweede kamer op 5 juli 2018 een motie heeft aangenomen (motie Van Raan en Kerstens). In de motie wordt het kabinet verzocht, in overleg met betrokkenen te bezien op welke wijze tot een gedragen besluit kan worden gekomen.

1.2. Bezoek Staatssecretaris

Op 12 februari 2020 heeft de staatssecretaris van Defensie een werkbezoek aan de gemeente Gilze- en Rijen gebracht. Zij heeft toen de vier kernen van de gemeente Gilze en Rijen bezocht. Ze heeft daar met bestuurders en verschillende omwonenden van de vliegbasis Gilze-Rijen gesproken. Tijdens dat bezoek kwam zij tegemoet aan enkele belangrijke bezwaren die tegen het voorgenomen luchthavenbesluit naar voren zijn gebracht.

1.3. Verder overleg nodig

Verder overleg is nodig met het oog op een gedragen luchthavenbesluit. Wethouder Diepstraten van de gemeente Gilze en Rijen heeft tijdens het werkbezoek aangedrongen op de inschakeling van een onafhankelijke externe procesbegeleider, om leiding te geven aan dit overleg. De staatssecretaris heeft daar positief op gereageerd. Beiden zijn van mening dat voor een gedragen luchthavenbesluit goed overleg nodig is tussen Defensie, gemeente en omwonenden, onder leiding van een voorzitter die boven de partijen staat.

Voor de omwonenden wordt in eerste instantie uitgaan van de bestaande bewonersgroep. Hierbij kan een ieder zich aansluiten. De overige gemeenten worden via het COVM overleg op de hoogte gehouden. Met defensie wordt bedoeld de gehele organisatie van defensie. Van de operationele vliegbasis tot defensie, het departement tot de bewindspersonen van defensie. De gemeente wordt vertegenwoordigd door haar wethouder. In hoofdstuk 2 wordt uiteengezet hoe dit overleg wordt vormgegeven om te komen tot een gedragen besluit.

1.4. Bespreekpunten

In een brief aan de COVM heeft de staatssecretaris de stappen die Defensie onderneemt op een rijtje gezet. In hoofdstuk 3 van dit PvA worden de toezeggingen benoemd. De gemeente Gilze en Rijen is blij met de handreiking die door de staatssecretaris is gedaan. De omwonenden hebben het gevoel dat voor de eerste keer naar hun is geluisterd. Om te komen tot een gedragen Luchthavenbesluit moeten er echter volgens gemeente en omwonenden nog een aantal stappen meer worden gezet. Naast de toezeggingen van defensie wordt in hoofdstuk 3 ook een aantal overige bespreekpunten genoemd waarover de komende tijd het gesprek tussen betrokken partijen moet plaatsvinden.

1.5. Aanpak toezeggingen

In dit plan van aanpak wordt in hoofdstuk 4 per item een omschrijving/toelichting gegeven en het tijdsplan vermeld waarbinnen de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd. Ook zal hierbij de planning van de luchthavenbesluit Gilze en Rijen worden gevolgd. Ook zal de planning van luchthavenbesluit De Peel worden betrokken, omdat daar een volgtijdelijkheid in zit.

2. Aanpak overleg

2.1. Gedragen besluit

In de motie Van Raan en Kerstens wordt voor een gedragen besluit het belang van een zorgvuldige procedure gezien. Het is bij maatschappelijke opgaven al vaker duidelijk geworden dat de traditionele besluitvorming, gebaseerd op macht en hiërarchie, binnen gemeenschappen niet meer werkt. Besluiten waar iedereen achter staat, is veelal onhaalbaar omdat er altijd groepen of individuen zijn die het anders willen. Zelfs binnen een groep kunnen er vaak mensen te vinden zijn die het anders willen.

Zorgvuldigheid is dus een basisvoorwaarde van een gedragen besluit. Maximale zorgvuldigheid wil overigens nog niet betekenen dat ook alle partijen het inhoudelijk (helemaal) eens zijn met het eindresultaat. Uiteraard wordt getracht om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan alle wensen, een soort van optimum te bereiken, maar er blijven verschillende belangen bestaan. Bij het nastreven van een gedragen luchthavenbesluit wordt het bereiken van inhoudelijke overeenstemming wel nagestreefd.

Gedragen besluitvorming is een manier van besluitvorming waar we op zoek gaan naar een manier van werken, waarbij ook minderheden worden gerespecteerd, juist omdat zij anders tegen een vraagstuk aankijken.

2.2. Gezamenlijke intentie

Gedragen besluitvorming kan niet van buiten af worden aangebracht. Het moet ontstaan uit een gezamenlijke intentie van betrokkenen om dit te bereiken. Wat is daarvoor nodig?

- Constructief overleg
- Respect en fatsoen
- Vertrouwen in elkaar
- Open en eerlijk; geen verborgen agenda
- Open staan voor reflectie
- Accepteren van elkaars belangen
- Het nakomen van afspraken

2.3. Onafhankelijk voorzitter

Om het overleg tussen betrokkenen (omwonenden, gemeenten en defensie) goed te laten verlopen zal een onafhankelijk voorzitter, in de persoon van René Peerenboom, leiding geven aan dit overleg. De voorzitter heeft een actieve rol en bevordert de totstandkoming van een proces dat door de

deelnemers als open en constructief wordt ervaren. Zo versterkt hij het vertrouwen tussen de partijen en werkt hij samen met de deelnemers aan een gedragen luchthavenbesluit.

Als voorzitter van het overleg heeft hij volgende taken. Hij:

- beoordeelt hoe het overleg het beste kan worden gevoerd en legt voorstellen voor de organisatie van het overleg voor aan de deelnemers;
- inventariseert met bewonersgroepen, gemeente en Defensie welke onderwerpen moeten worden geagendeerd voor het overleg;
- stelt de agenda voor het overleg op en zit het overleg voor;
- bedenkt en zoekt samen met de deelnemers in een creatief proces naar oplossingen;
- formuleert conclusies en legt die ter goedkeuring voor aan de gesprekspartners;
- zorgt voor de in- en externe communicatie over het overleg;
- ziet er op toe dat de in de vergadering gemaakte afspraken worden uitgevoerd.

De voorzitter rapporteert over de resultaten van zijn werk aan de staatssecretaris van Defensie, de wethouder van de gemeente Gilze en Rijen en aan de omwonenden. De vergoeding voor zijn inzet worden betaald door Defensie. De ambtelijke ondersteuning wordt geleverd door de gemeente Gilze en Rijen in de persoon van de heer Johan Stabel.

Afgesproken is dat Peerenboom deze rol vervult voor 2 jaar. Eind 2022 wordt geëvalueerd en worden eventueel afspraken gemaakt voor een vervolg. De rol van de onafhankelijk voorzitter moet een meerwaarde zijn voor de gesprekken tussen bewoners, defensie en gemeente. Er moet blijken dat we dichterbij elkaar zijn gekomen. Als we na 2 jaar met elkaar constateren dat we op de goede weg zijn, dan kan de inzet van René na de periode van 2 jaar worden verlengd.

2.4. Overleg omwonenden, gemeente en defensie

In het overleg tussen omwonenden, gemeente en defensie zal de bespreking van de toezeggingen en overige bespreekpunten centraal staan. Er worden er specifieke 'Overlegtafels' georganiseerd om onderwerpen diepgaander te bespreken. Door het analyseren van de problematiek, mogelijkheden en onmogelijkheden en de belangen. Afspraken en conclusies worden in gezamenlijk getrokken. Naast deze overlegtafels zal ook de voortgang met elkaar worden besproken aan de hand van een voortgangsrapportage. Het concept van de voortgangsrapportage wordt eerst voorgelegd aan omwonenden, defensie en gemeente ter bespreking. Het voortgangsoverleg vindt 2 x per jaar plaats, bij voorkeur enige weken voor ieder COVM overleg. Na dit overleg kan de besproken voortgangsrapportage ook aan het COVM worden voorgelegd. Daarnaast zorgt de voorzitter voor tussentijdse afstemming.

Dit plan van aanpak heeft de volledige instemming gekregen in het overleg tussen omwonenden, gemeente en defensie op 24 juni 2021.

2.5. COVM

Naast het overleg tussen omwonenden, gemeente en defensie specifiek over het luchthavenbesluit is er ook de Commissie Overleg & Voorlichting Milieu (COVM). Deze adviescommissie voor de minister van Defensie. De COVM vergadert twee keer per jaar in het Gemeentehuis van Gilze Rijen. De vergaderingen van de COVM zijn openbaar. Meer informatie vindt u op <https://www.gilzerijen.nl/covm/>.

Er is geen formele relatie tussen het overleg met omwonenden, gemeente en defensie met de COVM. Periodiek zal de voorzitter van het overleg de COVM op de hoogte houden van zijn werkzaamheden. De COVM houdt haar rol en positie en zal uiteraard haar eigen agenda blijven bepalen. Het separate overleg over het luchthavenbesluit is aanvullend, waardoor mogelijk de voorbereiding van het luchthavenbesluit binnen het COVM meer op hoofdlijnen kan blijven.

2.6. Beslisbevoegdheid

De beslisbevoegdheid van het luchthavenbesluit ligt bij het kabinet. Het Luchthavenbesluit wordt uiteindelijk gepubliceerd in de Staatscourant. Voor omwonenden bestaat er altijd de mogelijkheid om in beroep te gaan tegen het Luchthavenbesluit. Ook voor de deelnemers aan het overleg staat het vrij om bezwaar in te dienen.

3. Onderwerpen overleg

Belangrijk is om de bespreekpunten goed met elkaar te bepalen. Met het voorleggen van dit plan van aanpak aan betrokkenen is beoordeeld of deze opsomming juist en volledig is.

Hieronder volgt een inventarisatie van onderwerpen:

- Bespreekpunten: over deze bespreekpunten bestaat nog geen inhoudelijke overeenstemming. In het overleg wordt getracht om met de nodige zorgvuldigheid te komen tot een gedragen overeenstemming over het totaal.
- Toezeggingen van defensie: over deze toezeggingen is inhoudelijk overeenstemming en zal de bespreking vooral betrekking hebben op de planning en uitvoering. In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van alle toezeggingen van Defensie en worden nader toegelicht. Ook is een tijdsplan met de actienemer (eigenaar) beschreven.

Het is mogelijk dat tijdens het proces nieuwe bespreekpunten ontstaan, omdat deze abusievelijk zijn vergeten of later ontstaan. Het is ook mogelijk dat bespreekpunten worden afgevoerd omdat ze zijn uitgevoerd of niet meer relevant zijn. De lijst van bespreekpunten is dus flexibel, maar de lijst wordt wel door de gezamenlijke partijen samen bepaald.

3.1. Bespreekpunten

Uit de inventarisatie blijkt dat er de volgende bespreekpunten zijn voor het overleg tussen omwonenden, gemeente en defensie:

1. Aantal vliegbewegingen

Het belangrijkste bespreekpunt is het aantal vliegbewegingen. In het voorgenomen gebruik neemt het aantal vliegbewegingen fors toe ten opzichte van de huidige situatie. In een eerste reactie naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, heeft defensie toegezegd bereid te zijn om tot 10% van het totaal aantal (helikopter)vliegbewegingen te willen spreiden over andere vliegvelden, waaronder vliegbasis Deelen. Omwonenden willen dat het aantal vliegbewegingen meer wordt gereduceerd.

2. De overgang van Ke naar Lden.

Als dat goed verloopt, kan voor het luchthavenbesluit Gilze-Rijen Lden als geluidhindermaat worden gehanteerd. Belangrijk voor de omwonenden is de vergelijkbaarheid tussen beide contouren.

3. Rattle noise

Met metingen controleren of het gebied waar huizen in aanmerking komen voor maatregelen goed gekozen is (uit Reactienota). Uitvoering van bouwkundige maatregelen in verband met rattle noise, waarvoor Defensie vanaf 2020 een bedrag van € 20 miljoen heeft gereserveerd. Het onderzoek naar het gebied nog moet plaatsvinden. Het benodigde bedrag is volgens de omwonenden afhankelijk van dat onderzoek. Daarnaast vinden de omwonenden dat de straffactor voor rattle noise moet worden meegenomen in de berekeningen.

4. Vervallen van de reserveveldfunctie

Defensie geeft voorrang aan de voorbereiding van het luchthavenbesluit De Peel. Als dat een feit is, dan heeft Defensie zekerheid dat de ruimte die dat veld biedt voor jachtvliegtuigen ook daadwerkelijk kan worden benut. Dat is een voorwaarde om de reserveveldfunctie op Gilze-Rijen te kunnen laten vervallen. Omwonenden dringen aan om dit niet na elkaar te doen. Bijvoorbeeld door de wet aan te passen om met een ontheffing gebruik te maken van de reserveveldfunctie.

5. Verbeteren communicatie met omwonenden

Bewoners worden niet of te laat geïnformeerd door de vliegbasis. Het verbeteren van de communicatie met de omgeving is een actie die continue loopt.

6. Aantal vliegbewegingen Historische Vlucht

Het aantal vluchten met historische vliegtuigen wordt verlaagd naar een maximum van 4.000 vluchten per jaar. Tevens komt er 1 HV-loze zondag per maand. De omwonenden vragen zich of dit reëel is. In de praktijk wordt nu veel minder gevlogen.

7. Sluitingstijd vliegbasis

In het voorgenomen gebruik is de vliegbasis uiterlijk tot middernacht geopend. In de praktijk is vaak 23.00 uur het limiet. Omwonenden willen deze tijd verder vervroegen.

8. Inzet simulatoren

Simulators zouden een rol kunnen spelen bij het beperken van het aantal vliegbewegingen, en daarmee overlast, rond de vliegbasis. Omwonenden willen daarom meer inzet van simulatoren.

9. Externe veiligheid

Er bestaat de behoefte om de externe veiligheid rond een militaire vliegbasis inzichtelijk te maken. Hiervoor bestaat blijkbaar geen valide methode. Wat is wel mogelijk?

10. Normstelling en onderzoek leefbaarheid

Omwonenden willen dat een gezonde omgeving rond de vliegbasis als normstelling het uitgangspunt wordt. Voor omwonenden is combinatie van factoren (cumulatie) van invloed op gezonde omgeving (ook fijnstof door snelweg, etc.). Het is niet bekend wat het effect op de gezondheid van omwonenden is in zowel de bestaande situatie als in de situatie van het voorgenomen gebruik van de vliegbasis. Omwonenden willen dit goed onderzocht hebben.

11. Positie van helikopters komt niet overeen met de werkelijke situatie

Het komt regelmatig voor dat helikopters over de kern van Gilze vliegen, terwijl de radartracks aangeven dat de helikopter ten noorden van de A58 vliegt. Omwonenden willen hierover een duidelijke verklaring.

12. Hoger vliegen

Omwonenden zouden de helikopters hoger laten vliegen (300 á 400 meter), zodat de overlast voor omwonenden verminderd.

13. Planning

Er zit een nieuwe claim voor extra vliegbewegingen in het voorgenomen besluit. Hoe wordt tot het LHB wordt vastgesteld, omgegaan met de ernstige overlast die nu al wordt veroorzaakt. De notitie Reikwijdte is al 4 jaar oud.

14. Handhaving

Volgens de omwonenden gaat het voorgenomen gebruik een forse toename van de overlast opleveren. Ze mogen nu een beperkt aantal vluchten uitvoeren. De laatste jaarrapportage laat zien dat de huidige 35 Ke grens op enkele punten al wordt gevolgen. Vragen van de omwonenden hierover zijn: Is de claim van defensie geloofwaardig als defensie tot 2030 met deze beperkte aantal vluchten kan toekomen? Hoe is de handhaving van de 35 Ke contour in combinatie met de claims die defensie opeist in de tussenliggende periode?

3.2. Toezeggingen defensie

In de Hoofdlijnen Reactienota van november 2019 heeft Defensie een aantal maatregelen aangekondigd. Deze maatregelen kunnen, vooruitlopend op het luchthavenbesluit, voor de vliegbasis Gilze-Rijen worden uitgevoerd. Dit betreft:

15. Geen oefenruimte voor de NH90

Besloten is met alle NH90's te oefenen op en vanaf Maritiem Vliegveld De Kooy en geen oefenruimte voor de NH90 helikopter te reserveren op vliegbasis Gilze-Rijen. Dit leidt tot een verkleining van de 35 Ke-contour.

16. Permanent geluidmeetnet

Het tijdelijk geluidmeetnet wordt omgezet naar een permanent geluidmeetnet. Het beheer van dit geluidmeetnet ligt bij de Auditcommissie geluidmeetnet vliegbasis Gilze-Rijen.

Daarnaast heeft Defensie in deze reactienota opgenomen de overgang van Ke naar Lden en rattle noise. Deze staan bij de besprekingspunten. Aanvullend op de Reactienota heeft de staatssecretaris van Defensie in een brief aan de COVM (d.d. 12 februari 2020) de volgende toezeggingen gedaan:

17. Klachtenregistratie

Defensie onderzoekt met omwonenden of het systeem van klachtenregistratie en de afhandeling goed werkt.

18. Verplaatsen noordelijke oefenslope

De oefenslope wordt verplaatst naar een locatie meer centraal op het terrein.

19. Halveren van de returnveldfunctie

De returnveldfunctie wordt gehalveerd, waardoor de 35 Ke contour niet meer over de dorpskernen van Gilze en Rijen komt.

Daarnaast zijn door de staatsecretaris toezeggingen gedaan over rattle noise, spreiden van 10% van het totaal aantal (helikopter)vliegbewegingen over andere vliegvelden en vervallen van de reserveveldfunctie. Ook is toegezegd dat het aantal vluchten met historische vliegtuigen wordt verlaagd. Deze toezeggingen zijn opgenomen bij de bespreekpunten, omdat daar geen inhoudelijke overeenstemming over is.

Bijlage 1 Aanpak toezeggingen

In deze bijlage worden de toezeggingen van Defensie nader toegelicht en een tijdspad met de actienemer (eigenaar) beschreven.

1. Geen oefenruimte voor de NH90

Omschrijving:

Besloten is met alle NH90's te oefenen op en vanaf Maritiem Vliegveld De Kooy en geen oefenruimte voor de NH90 helikopter te reserveren op vliegbasis Gilze-Rijen. Dit leidt tot een verkleining van de 35 Ke-contour.

Tijdspad:

Geen.

Actie door:

Defensie

2. Permanent geluidmeetnet

Omschrijving

Het geluidmeetnet wordt volledig operationeel en wordt een permanent geluidmeetnet. De auditgroep bereidt zich voor op de beoordeling van de meetresultaten. Zo kan de auditgroep zich ook een oordeel vormen over de vraag hoe het gemeten geluid zich verhoudt tot het berekende geluid.

Tijdspad:

Januari 2021 is het eerste conceptrapport gereed. In het tweede kwartaal 2021 wordt het eerste definitieve maandrapport verwacht. Presentatie van de eerste resultaten in de COVM van 29 september 2021

Actie door:

Auditgroep in samenwerking met Defensie en gemeente

3. Uitplaatsen van 10% van de vluchten

Omschrijving:

DHC verhoogt het gebruik van andere vliegbases, waaronder vliegbasis Deelen, tot 10 % van het totaal aantal (helicopter)vliegbewegingen op jaarbasis. Ook deze maatregel leidt tot een verkleining van de 35 Ke-contour.

Tijdspad:

Onbekend.

Actie door:

Defensie.

4. Transitie Ke-Lden

Omschrijving:

Een andere bron van onzekerheid komt voort uit het besluit om nu ondertussen ook voort te gaan met de transitie van Ke naar Lden als geluidhindermaat. Dat vergt een zorgvuldige voorbereiding en goed overleg met alle betrokken partijen, dat zich niet goed exact laat plannen.

NLR werkt in opdracht van Defensie verschillende scenario's uit. Na beoordeling daarvan intern Defensie gaat Defensie hierover in overleg. Waarschijnlijk wordt dit overleg gevoerd in twee rondes,

eerst een overleg met iedere COVM afzonderlijk en vervolgens een landelijk overleg waarin met een vertegenwoordiging per COVM.

Tijdspad:

De voorbereidingen en overleg worden in het derde kwartaal 2021 opgestart. Met TNO/NLR wordt een datum vastgelegd wanneer dit onderwerp afgerond moet worden.

Actie door:

Defensie/Bestuursstaf samen met het Commando Luchtstrijdkrachten (CLSK)

5. Rattle Noise

Omschrijving

Het rapport van TNO uit 2017 noemt 201 woningen die voor rattle-noise maatregelen in aanmerking komen, benoemt de mogelijke maatregelen en bevat een uitvoeringsprotocol.

Overeenkomstig de indertijd bij de geluidsisolatie gevolgde werkwijze zal Defensie ook de uitvoering van de bouwkundige maatregelen tegen rattle-noise in handen leggen van een op afstand geplaatste organisatie. Voor deze werkzaamheden is Bureau Sanering Verkeerslawaai (BSV) uit Woerden benaderd. Defensie blijft wel verantwoordelijk voor een goed resultaat. Voor de uitvoering beschikt Defensie vanaf 2022 over financiële middelen.

Met een geluidskundige, die ook de auditgroep ondersteund, worden voorbereidingen getroffen voor metingen om te controleren of het gebied waarin woningen voor maatregelen in aanmerking komen goed is gekozen.

Tijdspad:

Afspraken met BSV en het uitvoeren van controlemetingen. Voorbereidingen zijn gestart. De eerste gesprekken worden in het tweede of derde kwartaal 2021 gehouden.

Actie door:

Defensie/Bestuursstaf /Defensie Helikopter Commando (DHC) en TNO voor controlemetingen

6. Vervallen van de reserveveldfunctie.

Omschrijving:

Indien groot onderhoud aan een militaire vliegbasis wordt uitgevoerd, moeten vliegtuigen van die bases tijdelijk naar een andere bases uit kunnen wijken. Hiervoor is een aantal bases een reserveveldfunctie. Ook vliegbasis Gilze-Rijen is een reservebases voor jachtvliegtuigen. Deze reserveveldfunctie levert een grote ruimtelijke beperking voor de omgeving op.

Om de reserveveldfunctie voor de vliegbases op te heffen, wordt vliegbases De Peel gereactiveerd. Daarom is besloten het werk aan het luchthavenbesluit Gilze-Rijen voorlopig op een laag pitje te zetten en voorrang te geven aan de uitwerking van het luchthavenbesluit De Peel. Als de reactivering van de Peel via het luchthavenbesluit over enkele jaren vergund is, kan de reserveveldfunctie jachtvliegtuigen op Gilze-Rijen vervallen.

Tijdspad:

Het is niet goed in te schatten hoe lang het duurt voordat het luchthavenbesluit De Peel gereed is, en dus hoe lang het duurt voordat het werk aan het luchthavenbesluit Gilze-Rijen weer kan worden opgepakt. Dat is deels het gevolg van allerlei ontwikkelingen die zich tijdens zo'n voorbereidingsproces kunnen voordoen en die soms meer tijd en aandacht behoeven, zoals de uitvoering van onderzoeken en goed overleg met betrokken partijen.

Actie door:

Defensie

7. Klachtenregistratiesysteem

Omschrijving:

Defensie laat onderzoeken of het systeem van klachtenregistratie en –afhandeling goed werkt en of verbeteringen mogelijk zijn. Vervolgens overlegt Defensie met omwonenden.

Tijdspad:

Opdracht voor het onderzoek is al gegeven. Het is nog onbekend wanneer de resultaten van het onderzoek worden gepresenteerd.

Actie door:

Commando Luchtstrijdkrachten (CLSK) defensie.

8. Stichting Koninklijke Luchtmacht Historische Vlucht

Omschrijving:

De Stichting Koninklijke Luchtmacht Historische Vlucht (SKHV) is medegebruiker van de vliegbasis. Deze stichting maakt voornamelijk in de weekenden gebruik van de vliegbasis. In de MER en het ontwerp Luchthavenbesluit wordt aangegeven dat in het voorgenomen gebruik 10.000 vliegbewegingen door de SKHV worden uitgevoerd. Door defensie is aangegeven dat dit aantal kan worden verminderd naar een maximum van 4000 vluchten per jaar. Tevens komt er 1 HV-loze zondag per maand.

Tijdspad:

Onbekend.

Actie door:

Commandant Defensie Helikopter Commando (C-DHC) / Ministerie van Defensie

9. Verplaatsen van oefenslope

Omschrijving:

Door de meest noordwestelijke oefenslope te verplaatsen naar een locatie centraal op het terrein wordt de geluidsoverlast vanwege deze slope voor bewoners (met name uit de kern Rijen) verminderd.

Tijdspad:

Afhankelijk van mogelijke samenloop met andere werkzaamheden en de planning van het Rijksvastgoedbedrijf wordt deze slope verplaatst. Op dit moment is door defensie nog geen tijdspad te geven. Dit kan nog een paar jaar duren.

Actie door:

Commandant Defensie Helikopter Commando, samen met het Rijksvastgoedbedrijf

10. Halvering returnveldfunctie

Omschrijving:

Een aantal helikopters is elders gestationeerd (Fort Hood in USA) voor trainingsdoeleinden. De mogelijkheid bestaat dat in de toekomst deze helikopters terug naar Nederland komen. De staatssecretaris heeft toegezegd dat de returnveldfunctie voor 50% wordt ingevuld. Dit moet worden vastgelegd in het Luchthavenbesluit. Defensie heeft aangegeven dat hiermee vanaf nu rekening mag worden gehouden bij de beoordeling van bouwplannen in 35 Ke contour aan de noord- en de zuidkant van de vliegbasis (bijlage 2).

Tijdspad:

Vastleggen in de eerstvolgende aanpassing van de MER en Luchthavenbesluit

Actie door:

Defensie / TNO

Bijlage 2 Overzicht 35 ke contouren

De blauwe stippellijn geeft de 35 Ke contour aan zonder reserveveldfunctie jachtvliegtuigen en 50% returnveldfunctie helikopters.

